

Lunds universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Stella Annani
08-563 085 69
Stella.annani@hsv.se
BESLUT

2010-11-16
Reg.nr 641-2957-10

Uppföljning av ifrågasättandet av kvaliteten på utbildningen i historisk osteologi på forskarnivå vid Lunds universitet

Högskoleverket ifrågasätter tillståndet att utfärda licentiat- och doktorsexamen i historisk osteologi vid Lunds universitet.

Ärendet

I samband med den fördjupade granskningen år 2009 ifrågasatte Högskoleverket (reg.nr 643-4487-07) kvaliteten på utbildningen i historisk osteologi på forskarnivå vid Lunds universitet. Ifrågasättandet grundade sig på de sakkunnigas bedömning att utbildningen inte uppfyllde kvalitetskraven för högre utbildning på grund av otillräckliga lärarresurser. Lunds universitet fick därefter ett år på sig att åtgärda bristerna.

För uppföljningen av ifrågasättandet utsåg Högskoleverket följande sakkunniga: Göran Bäärnhielm, fil.dr, f.d. förste bibliotekarie vid Kungl. biblioteket, Paul John Frandsen, f.d. lektor vid Köpenhamns universitet, Johan Henrik Schreiner, professor emeritus, Oslo universitet, Helena Knutsson, fil.dr, yrkesverksam arkeolog och forskare, Uppsala, och Mika Lavento, professor, Helsingfors universitet.

Lärosätet inkom 2010-05-19 med en redogörelse av de åtgärder som vidtagits. Underlag för bedömningen har varit lärosätets redogörelse samt kompletteringar som begärdes in av sakkunniggruppen som underlag för bedömningen. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter som Högskoleverket har utarbetat. De sakkunnigas bedömning är att den ursprungliga kritiken mot utbildningen kvarstår, dvs. att den inte uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning på grund av otillräckliga lärarresurser. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket finner anledning att ifrågasätta tillståndet att utfärda licentiat- och doktorexamen i historisk osteologi vid Lunds universitet, då utbildningen inte uppfyller kvalitetskraven för högre utbildning. Lärosätet ska senast 2011-11-16 inkomma till Högskoleverket med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits. Därefter kommer Högskoleverket att ta ställning till om det finns skäl att besluta att Lunds universitet inte längre får utfärda dessa examina.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Stella Annani i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Maria Sundkvist.

Lars Haikola

Stella Annani

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
De sakkunniga

Bedömargruppens yttrande

Historisk osteologi, forskarnivå, Lunds universitet

Bakgrund

Högskoleverket genomförde våren 2009 en fördjupad granskning av utbildningen i historisk osteologi på forskarnivå vid Lunds universitet. Granskningen visade på brister i lärarresurser vilket föranledde Högskoleverket att ifrågasätta kvaliteten på utbildningen (se beslut från 2009-05-19). Lärosätet ombads att senast 2010-05-19 skicka in en redogörelse över åtgärder som vidtagits med anledning av ifrågasättandet.

Av bedömargruppens yttrande framgick att forskarutbildningens lärarresurser var i underkant. Den enda tillsvidareanställda läraren, en professor, var på väg att gå i pension. En lektorstjänst hade utlysts.

Bedömarna efterlyste en tillsvidareanställd professor i ämnet samt en tillsvidareanställd docentkompetent handledare. För att stärka miljön ansåg bedömarna att ett par doktorandtjänster behövde utlysas. Under 2009 fanns det bara två doktorander och en av dem hade inte någon aktivitetsgrad alls. Den andra planerade att disputerat inom det närmaste året.

Seminarieverksamheten i ämnet historisk osteologi var alltför sporadisk. Ett sätt att åtgärda detta är att i högre grad samverka med landets två andra osteologiutbildningar.

Vidtagna åtgärder¹

Det utlysta lektoratet har tillsatts med en lektor på 100 procent som är docent och som inom kort kommer att ansöka om befordran till professor. Institutionen uppger att ytterligare ett lektorat är tänkt att utlysas 2012.

En fakultetsfinansierad doktorand tillträdde hösten 2010. Utöver denna doktorand finns två doktorander, en på 5 procents aktivitet som uppges disputera under 2011, och en som enligt uppgift kommer att höja aktivitetsnivån under 2011 till 10 procent. Ytterligare en doktorandtjänst kommer att utlysas inom ramen för allmänna utlysningar i framtiden.

Ett handledarkollegium har bildats bestående av en professor från Köpenhamns universitet, en biträdande professor från Syddansk universitet och en professor från Lunds universitet. Handledarkollegiet har till uppgift att bereda

¹ Underlag för bedömningen har varit lärosätets redogörelse samt kompletteringar som begärdes in av sakkunniggruppen som underlag för bedömningen.

ansökningshandlingar i samband med utlysningar av doktorandtjänster. Det deltar även i halvtids- och slutseminarier.

Under vårterminen 2010 har det hållits tre seminarier med två danska och en estnisk forskare, samt ett webbseminarium med University of Birmingham. Av schemat för seminarier höstterminen 2010 framgår att seminarieverksamheten har utökats ytterligare, i samarbete med framför allt institutionens andra avdelningar.

Bedömning

Bedömningen att den kritiska och kreativa miljön är otillräcklig kvarstår. I en formell mening har en försämring av kvaliteten skett genom att professorn i ämnet har gått i pension och ersatts med en lektor med docentkompetens. Även om docenten befordras till professor behövs ytterligare en disputerad lärare, helst docent. Förstärkningsmedlen på 25 procents anställning som ämnet tilldelats är riktade till grundutbildningen, även om en del av dem används till seminarieverksamheten. För att uppnå det antal lärare som krävs för en fungerande forskarutbildning är det angeläget att lektoratet utlyses redan nu istället för att man väntar till 2012. Detsamma gäller ytterligare en doktorandtjänst.

Handledarkollegiet skulle kunna förstärka miljön ytterligare men så vitt bedömargruppen kan förstå finns det inte någon osteolog i den gruppen, något som säkert hade varit den ende tillsvidareanställda läraren till stor hjälp. Inte heller har någon påtalad eller synlig kontakt angående ämnet och planering för dess utveckling tagits med de andra institutionerna i Sverige, vilket var bedömargruppens förhoppning och förslag. Inga gemensamma seminarier har hållits, endast en kommentar görs i kompletteringen, om att man tagit hänsyn till kursplanerna på de andra institutionerna.

Lärosätet uppger att man har för avsikt att utveckla ämnet mot en forskarutbildning med spetskompetens. Om man avser att arbeta upp ett ämne till spetskompetens krävs, enligt bedömargruppen, en tillräckligt stor kritisk och kreativ miljö för att det ska vara möjligt.

Bedömargruppen ser det som mycket viktigt att samarbetet mellan landets osteologiutbildningar stärks för att de jämförelsevis små miljöerna ska kunna dra nytta av varandra.